

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej*

– *Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

DZIAŁ I Azja					
TEMAT	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Azji	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji • wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji • wymienia strefy klimatyczne Azji • na podstawie mapy klimatycznej wymienia największe rzeki Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata • charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji • przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji • omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji • omawia strefy roślinne Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej • omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji • charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej • omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki • omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych
2. Wulkanizm i trzęsienia ziemi w Azji	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej • wyjaśnia znaczenie terminu wulkanizm • odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji • wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji • wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych • wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji • opisuje przebieg trzęsienia ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami • ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych
3. Rolnictwo Azji	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji • wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa • wymienia czołówkę państw azjatyckich, które dominują 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu • omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji

		w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki			<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej
4. Japonia – symbol nowoczesnej gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia cechy środowiska naturalnego Japonii wymienia główne uprawy w Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii
5. Chiny – najludniejszy kraj świata	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej lokalizuje na mapie Chin ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy gospodarki Chin analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową
6. Indie – kraj kontrastów społecznych i gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Indii porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie wyjaśnia znaczenie ter- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego podaje przyczyny powstania slumsów w Indiach omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej charakteryzuje indyjską 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia problemy demograficzne Indii omawia system kastowy w Indiach przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny

	<p>minu slumsy</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania 	Dolinę Krzemową	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemysł przetwórczy Indii 		
7. Bliski Wschód – kultura i gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej przedstawia cele organizacji OPEC 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie omawia wpływ religii na życie muzułmanów przedstawia znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
DZIAŁ II Afryka					
TEMAT	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Afryki	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia strefy klimatyczne Afryki wymienia największe rzeki i jeziora Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy kształtowania powierzchni Afryki wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce
2. Rolnictwo Afryki	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce wymienia główne uprawy w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce charakteryzuje znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu omawia gospodarkę strefy Sahelu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu omawia typy rolnictwa dominujące w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej

3. Przemysł i usługi w Afryce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych omawia przemysł wydobywczy w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim
4. Etiopia – problemy głodu niedożywienia	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Etiopii wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii
5. Kenia – turystyczny potencjał	<ul style="list-style-type: none"> wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki określa położenie geograficzne Kenii wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki

DZIAŁ III Ameryka Północna i Ameryka Południowa

TEMAT	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Ameryki wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki wymienia strefy klimatyczne Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce 	<ul style="list-style-type: none"> ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych
2. Tornada i cy-	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie ter- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny po- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia mechanizm po- 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki wystę- 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposoby ochro-

Klony tropikalne w Ameryce Północnej	<p>minów: tornado, cyklon tropikalny</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Aleję Tornad • wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku 	<p>wstawiania tornad i cyklonów tropikalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się 	<p>wstawiania tornad i cyklonów tropikalnych</p>	<p>powania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce</p>	<p>ny przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji</p>
3. W Amazonii	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Amazonii • omawia florę i faunę lasów równikowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii • omawia cechy klimatu Amazonii 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii
4. Ludność Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu • wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki • przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej
5. Urbanizacja w Ameryce	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis • wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie • wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych
6. Kanada – środowisko przyrodnicze a rozwój rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólno-geograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne uprawy na terenie Kanady wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia ukształtowanie powierzchni Kanady przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych płodów rolnych na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady 	<ul style="list-style-type: none"> morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu
7. Stany Zjednoczone – potęga gospodarcza świata	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych wyjaśnia znaczenie terminów: produkt światowy brutto, technopolia wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych omawia przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych

DZIAŁ IV Australia i Oceania

TEMAT	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Australii i Oceanii wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy wyjaśnia znaczenie terminu basen artezyjski wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii wymienia strefy klimatyczne w Australii charakteryzuje wody powierzchniowe Australii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii
2. Ludność i gospodarka Australii	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii omawia występowanie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii omawia cechy rolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów omawia znaczenie przemysłów przetwórczego i za- 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii określa główne cechy go-

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie 	surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	<p>Australii na tle warunków przyrodniczych</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 	awansowanych technologii w rozwoju Australii	spodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
DZIAŁ V Obszary okołobiegunowe					
TEMAT	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych wyjaśnia znaczenie terminów: góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych
2. Prace badawcze w Arktyce i Antarktyce	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych wyjaśnia status prawny Antarktydy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie dostępnych źródeł omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł